

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

H. DE COENESTRAAT NEDERBRAKEL

BRAKEL

STATUS/VERSIE: versie 2 – wijzigingen goedgekeurd door Vlaamse Regering dd 31/03/2017

LEESWIJZER

Dit document geeft voor het betrokken signaalgebied invulling aan de conceptnota “*Aanpak vrijwaren van het waterbergend vermogen in het kader van de korte termijnactie uit het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen*”, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 29 maart 2013.

Op basis van het voortraject van het signaalgebied (beleidsintenties, ontwikkelingsperspectieven geformuleerd door het bekkenbestuur), een toetsing aan de overstromingsgevaarkaarten en adviezen van lokale besturen, wordt door de CIW een ontwerp-startbeslissing geformuleerd voor het signaalgebied.

Bovenaan ziet u de versie van het document. Zolang de Vlaamse Regering op basis van de ontwerp-startbeslissing voor het betrokken signaalgebied geen vervolgetraject heeft goedgekeurd, voorziet de omzendbrief “*Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden*” een bewarend beleid op basis van de overstromingskans.

Zowel de conceptnota, de omzendbrief als de fiche goedgekeurd door het bekkenbestuur zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied zoals goedgekeurd op het bekkenbestuur van het Bovenscheldebekken dd. 27/09/2013
- Schriftelijk advies College van Burgemeester en Schepenen Brakel dd 12 maart 2014

1 Situering¹

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Brakel

Provincie(s): Oost-Vlaanderen

Bekken: Bovenscheldebekken

Betrokken waterlopen: Molenbeek (VHAG Code: 5041- beheerder : Brakel)
Kouterbeek (VHAG code : 5209 – beheerder : Brakel)
Os 297 (VHAG code : 5169 – beheerder : Brakel)
Waterloop zonder naam (VHAGcode: 5201 – beheerder: Onbekend)

Huidige planologische bestemming: woongebied (BPA nr 2 Centrum Nederbrakel Herziening (18/6/2004))

Lopende initiatieven/beleidsintenties: In het GRS van Brakel (16/5/2011) is voor het betreffend gebied (1 ha groot) opgenomen dat het kan aangesneden worden binnen de planperiode als volgt: “*verder realiseren van kernbebouwing opgenomen in BPA 2 Centrum*”. Het gebied is grafisch aangeduid als gebied voor wooninbreiding.

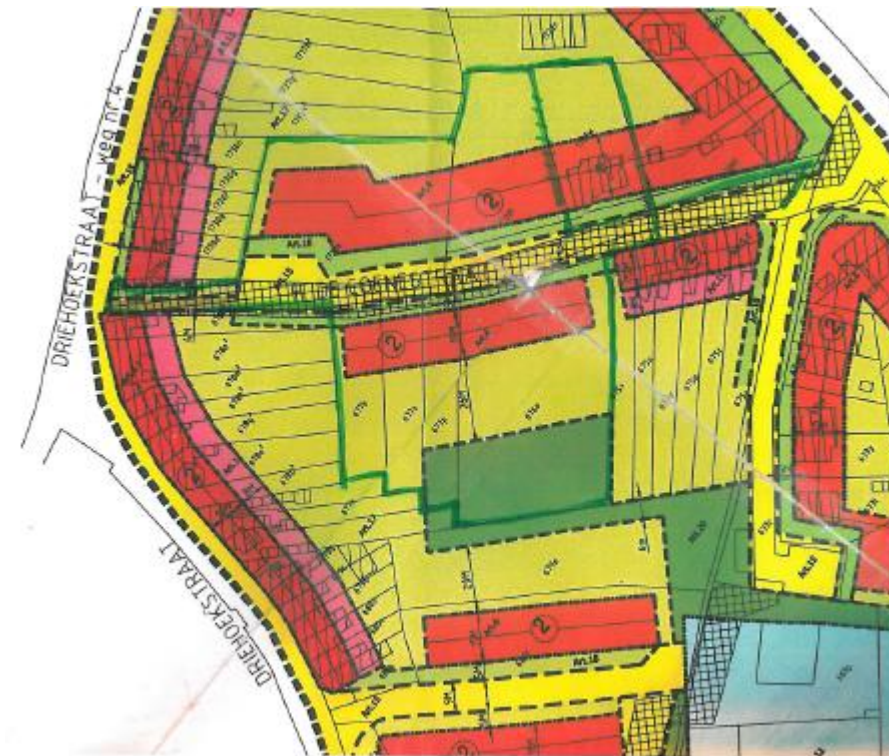
Er is regelmatig vraag van projectontwikkelaars voor de ontwikkeling van het gebied.

Globale beschrijving: Het gebied is gelegen op de rand van het centrum van Brakel. Het gebied is een binnengebied tussen de Watermolenstraat en de Driehoekstraat ter hoogte van de H. De Coenestraat.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms, versie 1.3.0.(december 2013-CIW WG VRW).

¹ Een uitgebreide situering is terug te vinden in de fiche zoals goedgekeurd door het bekkenbestuur.

Het signaal gebied ligt in het **BPA** nr 2 Centrum Nederbrakel Herziening, goedgekeurd op 18 juni 2004). De afbakening van het signaalgebied werd op het plan ingetekend in het groen. Het oranje deel valt in een zone voor half – open bebouwing (artikel 6). Het licht groene deel (artikel 18) is een zone voor achteruitbouw. Het donker groene deel staat aangeduid als een bufferzone (artikel 20).

1.2 Overstromingsgevaar

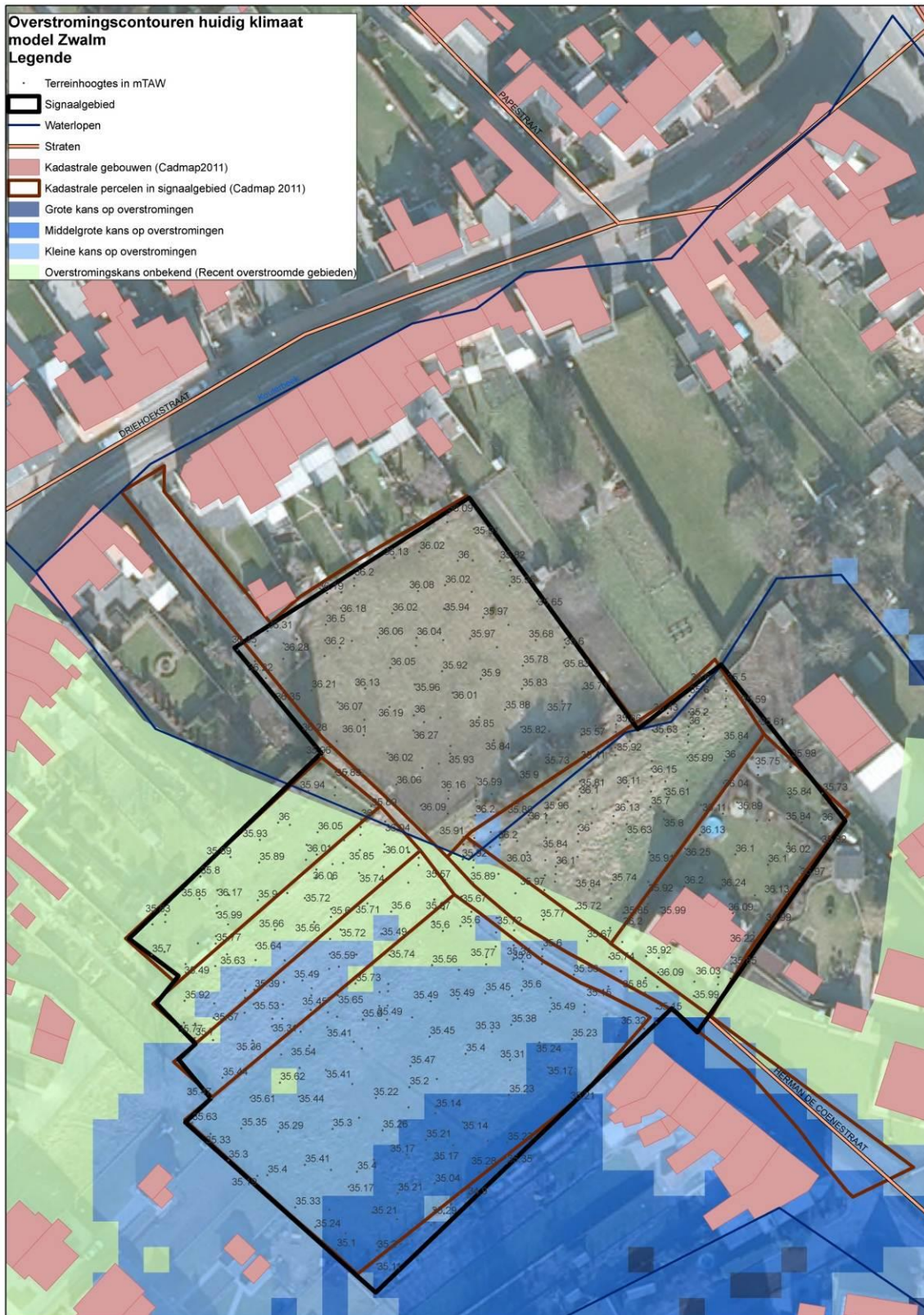
1.2.1 OVERSTROMINGSRICHTLIJN²

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) zijn overstromingsgevaarkaarten opgemaakt die op de CIW van 10 oktober 2013 goedgekeurd werden. Ze vormen een aanvulling of verfijning op de informatie die bij de opmaak van de fiches door de bekkenbesturen beschikbaar was.

De overstromingskansen klein, middelgroot en groot komen voor de Vlaamse waterlopen in alle bekkens bij benadering overeen met overstromingen met een terugkeerperiode van 1000, 100 en 10 jaar. Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven^[2]. De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

² Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

^[2] gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

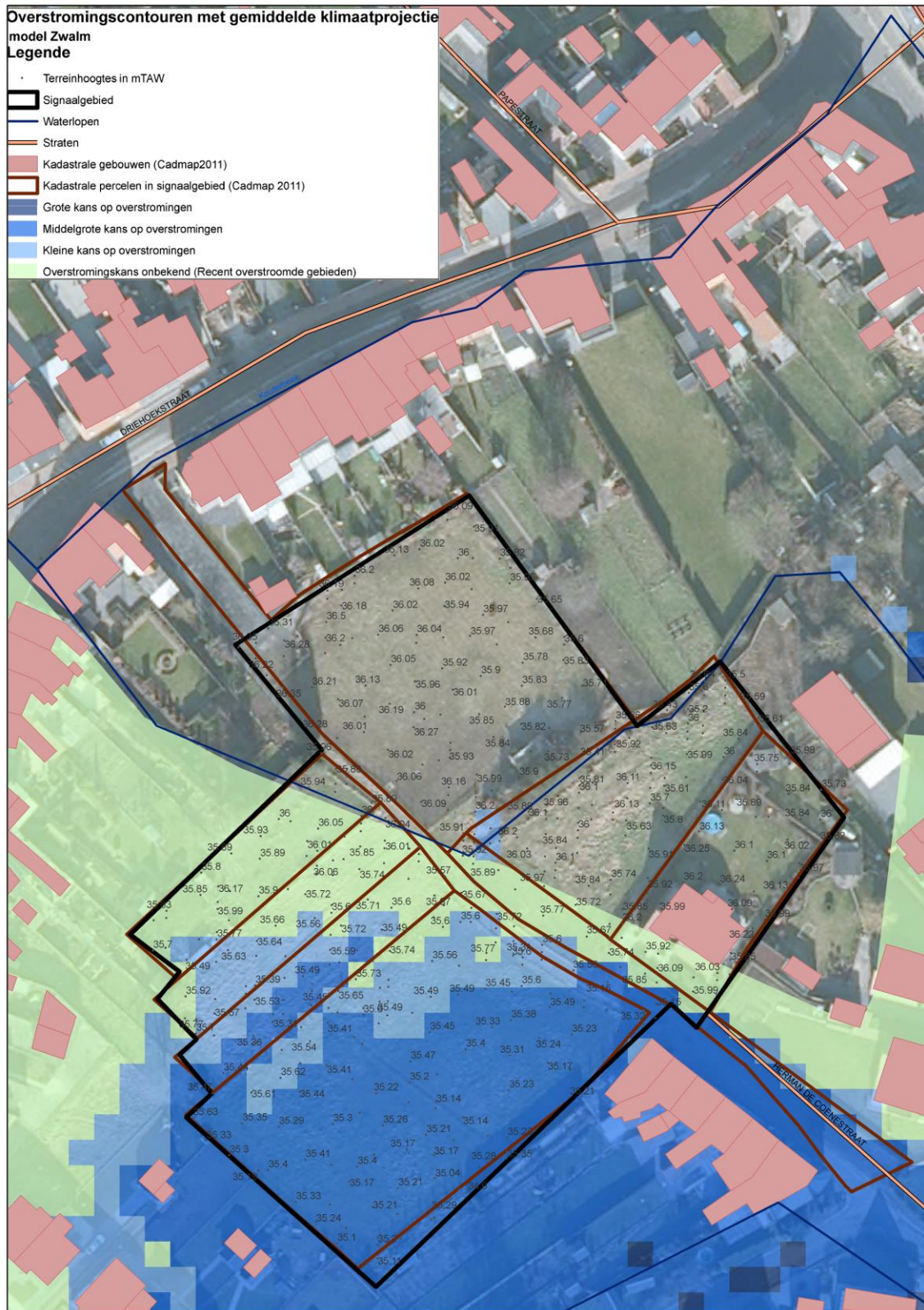
Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

1.2.2 KLIMAAT-TOETS

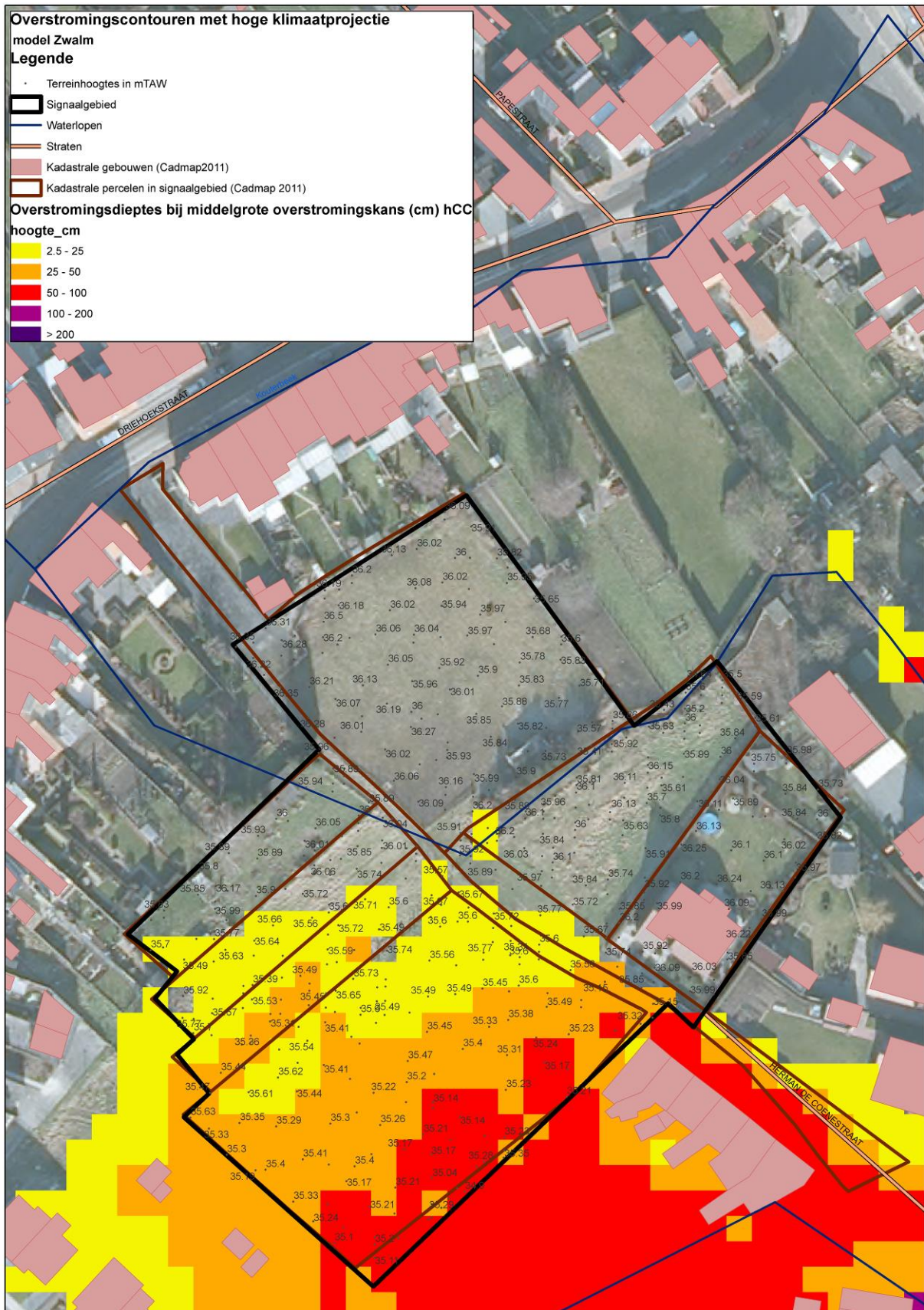
De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

---

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De blauwe contouren geven de overstromingskans met klimaatsverandering weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De overstromingsdieptes van de middelmatige overstromingscontour met extreme klimaatsverandering worden hier weergegeven (geel= lage overstromingsdiepte tot paars= hoge overstromingsdiepte).

2 Overlegvergadering lokaal bestuur (18/03/2014)

Provincie Oost-Vlaanderen: verontschuldigd, geen advies

Gemeente Brakel: afwezig, schriftelijk advies CBS ontvangen (dd 12/3/2014):

Wij vinden het niet opportuun om een nieuw planningsproces te starten in dit gebied gezien de ligging in een goedgekeurd BPA, dit in het licht van o.a. de rechtszekerheid.

Wij betreuren het feit dat geen bovenlokaal initiatief wordt genomen en/of instrumentarium beschikbaar is om dit gebied deels bouwvrij te houden met de daarbij horende compensatie voor de eigenaar.

3 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Bovenstaande overstromingsgevaarkaarten zijn gebaseerd op modellen die de overstromingen vanuit de Zwalm inschatten. De ROG-kaart toont aan dat de overstromingsproblematiek hier ook (deels) afkomstig is van afstromende (hoger gelegen) gebieden.

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied met een middelgrote overstromingskans en recent overstroomde gebieden:

- Potenties voor inrichting als onbebouwde (openbare) ruimte binnen het woongebied;

A: randvoorwaarden via watertoets voor de zone waar geen overstromingskans of recente overstromingen gekend zijn:

- Randvoorwaarden mogelijk om druk op overstromingsgebied zo beperkt mogelijk te houden;

Instrument:

De opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan voor het gehele gebied waarbij de begrenzing van de verschillende deelzones bepaald wordt, wordt voorgesteld.

In het RUP dient een evenwicht gezocht te worden tussen de noden van het watersysteem en de woonontwikkeling. Belangrijke delen van het gebieden dienen hiervoor onbebouwd te blijven zodat bij noodzaak een waterbergende functie kunnen vervullen. Deze delen kunnen bijvoorbeeld worden ingericht als park of speelweide aansluitend bij de woonfunctie. Het huidige BPA houdt onvoldoende rekening met de noden van het watersysteem.

De gemeente neemt echter (schriftelijk) het standpunt in om het bestaande BPA, dat bebouwing binnen ROG en middelgrote overstromingskans toelaat, niet te herzien.

De werkgroep suggereert een overkoepelend gemeentelijk planinitiatief voor de 3 signaalgebieden Kerkmeers, H. De Coenestraat en St-Pietersmolenwijk. Dit biedt de mogelijkheid om flankerende instrumenten zoals planologische ruil optimaal in te zetten. Op die manier kan bijvoorbeeld gezocht wordt naar één locatie binnen de gemeente waar het te herbestemming woongebied planologisch gecompenseerd kan worden.

Initiatiefnemer: geen consensus (gemeente niet aanwezig op overleg)

De werkgroep heeft geen elementen gevonden die een bovenlokaal initiatief kunnen verantwoorden. Gemeente gaat (schriftelijk) niet akkoord met een nieuw planologisch initiatief gelet op de ligging binnen reeds goedgekeurd BPA.

4 Conclusie

Het huidige BPA houdt onvoldoende rekening met de noden van het watersysteem in functie van behoud van waterbergend vermogen. Een aangepaste invulling van het woongebied wordt volgens de werkgroep best gerealiseerd via een gemeentelijk RUP waarbij de overstromingskans richtinggevend is voor het vastleggen van de begrenzing tussen zones die gevrijwaard worden van bebouwing en waar beperkte randvoorwaarden voor bebouwing kunnen volstaan.

De gemeente neemt echter (schriftelijk) het standpunt in om het bestaande BPA, dat bebouwing binnen ROG en middelgrote overstromingskans toelaat, niet te herzien. Er is dus geen consensus gevonden mbt initiatiefnemer.

In afwachting van het in werking treden van dit RUP, dient elke ontwikkeling van het gehele gebied in overeenstemming te zijn met het algemeen beoordelingskader van de omzendbrief³.

Beslissing Vlaamse Regering

De Vlaamse Regering gaf de gouverneur de opdracht om verder overleg te voeren, met het oog op het aanduiden van een initiatiefnemer voor het vervolgtraject

Op basis van het gevoerd overleg (waarbij de gemeente Brakel steeds afwezig was) besliste de gouverneur (gesteund door zowel het bekkenbureau als de algemene bekkenvergadering) dat

- het reeds goedgekeurd BPA van 18/06/2004 onvoldoende tegemoet komt aan de problematiek van de waterhuishouding én
- dat een aangepaste invulling van het woongebied best gerealiseerd wordt via een gemeentelijk RUP.

Er werd dus geen consensus bereikt.

De Vlaamse Regering neemt kennis van de resultaten. Het ontwikkelingsperspectief zoals opgenomen in de startbeslissingsfiche wordt aangevuld met bovenstaande conclusies.

---

³ Omzendbrief LNE/2013/1 betreffende richtlijnen voor toepassen van de watertoets voor de vrijwaring van het waterbergend vermogen in signaalgebieden (zie www.signaalgebieden.be)